

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอวิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล อันได้แก่กลุ่มตัวอย่าง ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และ วิธี วิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพยาบาลระดับวิชาชีพที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการพยาบาลต่อผู้ป่วยตั้งแต่ระดับพยาบาลประจำกรร พยาบาลหัวหน้าตึก พยาบาลผู้ตรวจการที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาล ที่เป็นโรงพยาบาลของรัฐบาลและของเอกชนในกรุงเทพมหานคร และได้ปฏิบัติงานประจำอยู่ในโรงพยาบาลแห่งนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

การสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้จะให้การวิจัยดำเนินไปโดยสะดวกและเหมาะสม ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่าง จากพยาบาลที่ทำงานอยู่ในโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยวิธีการสุ่มแบบ Simple Random Sampling โดยพยายามให้เป็นตัวแทนของพยาบาลจากโรงพยาบาลของรัฐบาลและพยาบาลจากโรงพยาบาลของเอกชน ที่มีนักเรียนพยาบาลมาฝึกงานและไม่มีนักเรียนพยาบาลมาฝึกงาน นอกจากนี้จะต้องพยายามให้เป็นตัวแทนของประชากรที่ปฏิบัติงานมาแล้วตั้งแต่ 1 ถึง 5 ปี, 6 ถึง 10 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์นี้ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 340 คน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่	ชื่อสถาบัน	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง	เลขที่	ชื่อสถาบัน	จำนวน กลุ่ม- ตัวอย่าง
1	ร.พ.ศิริราช	15	11	ร.พ.มิत्रชน	90
2	ร.พ.รามารชิบคี่	15	12	ร.พ.กรุงเทพ	10
3	ร.พ.วชิระ	15	13	ร.พ.กรุงเทพคริสเตียน	20
4	ร.พ.จุฬาลงกรณ์	15	14	ร.พ.เซ็นหลุขท์	4
5	ร.พ.ภูมิพลลา	15	15	ร.พ.กวงงสิว	5
6	ร.พ.หญิง	15	16	ร.พ.เทียนฟ้ามูลนิธิ	4
7	ร.พ.ประสาทวิทยา	20	17	ร.พ.หัวเฉียว	5
8	ร.พ.สงฆ์	12	18	ร.พ.เปาโลเมโมเรียด	12
9	ร.พ.ปัญญาออน	20	19	ร.พ.พร้อมมิตร	5
10	ร.พ.เลิศจิน	28	20	ร.พ.คามิดเลี่ยน	5
			21	ร.พ.สยาม	10
รวมทั้งสิ้น					340 กม

สถาบันหมายเลขที่ 1-6 ถือเป็นโรงพยาบาลของรัฐบาลที่มีนักเรียนพยาบาลมาฝึกงาน
หมายเลขที่ 7-10 เป็นโรงพยาบาลของรัฐบาลที่ไม่มีนักเรียนพยาบาลมาฝึกงาน หมายเลข 11
เป็นโรงพยาบาลของเอกชนที่มีนักเรียนพยาบาลมาฝึกงาน หมายเลขที่ 12-20 เป็นโรงพยาบาล
ของเอกชนที่ไม่มีนักเรียนพยาบาลมาฝึกงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจความพึงพอใจ เพื่อวัดความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) ของพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยได้พยายามสร้างขึ้นเอง โดยสร้างเป็นแบบสำรวจประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวนทั้งสิ้น 90 ข้อ เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้นำไปทดสอบโดยทดสอบกับพยาบาลในโรงพยาบาลหญิง จำนวน 40 คน หลังจากได้รับแบบสำรวจก็มาแล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสม รัดกุม และสมบูรณ์มากที่สุด ภายหลังจากปรับปรุงแล้ว จำนวนข้อคำถามที่ใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างมีเพียง 80 ข้อ

ลักษณะของแบบสำรวจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าในแง่ของการปฏิบัติจริงว่าในเรื่องนั้น ๆ ผู้ตอบได้ปฏิบัติจริงและเห็นด้วยมากน้อยเพียงไร โดยแบ่งออกเป็น 5 ลำดับขั้นดังนี้

1. จริงอย่างยิ่ง
2. จริง
3. ไม่น่าใจ
4. ไม่จริง
5. ไม่จริงอย่างยิ่ง

โดยกำหนดให้ค่าของจริงอย่างยิ่ง มีค่าเป็น 5 จริงมีค่าเป็น 4 ไม่น่าใจมีค่าเป็น 3 ไม่จริงมีค่าเป็น 2 ไม่จริงอย่างยิ่งมีค่าเป็น 1

แบบสำรวจที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งความพึงพอใจในงานของพยาบาลเป็น 7 ข้อทดสอบย่อย (Subtests) มีข้อคำถามทั้งหมด 80 ข้อ (Item) ดังนี้คือ

1. สภาพการทำงาน (Working Conditions) มี 13 ข้อ
2. เพื่อนร่วมงาน (Work Group) มี 10 ข้อ
3. การปกครองบังคับบัญชา (Supervision and Management) มี 15 ข้อ

4. เงินเดือนและสวัสดิการ (Salary and Benefits) มี 15 ข้อ
 5. โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน (Opportunity for Advancement)

มี 10 ข้อ

6. ความมั่นคงปลอดภัย (Security) มี 9 ข้อ
 7. ศักดิ์ศรีของอาชีพ (Job's Prestige) มี 8 ข้อ

หมายเหตุ รายละเอียดเกี่ยวกับแบบสำรวจนี้ได้จากภาคผนวกตอนท้ายบท

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเอาแบบสำรวจที่จัดเตรียมไว้เรียบร้อยแล้วนำไปแจกจ่ายตนเอง โดยขอความร่วมมือจากหัวหน้าพยาบาลทุก ๆ โรงพยาบาล และกำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูล และติดตามเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ซึ่งอยู่ในช่วงระยะเวลาดังแต่วันที่ 18 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2518 เมื่อได้แบบสำรวจกลับคืนมาทำการตรวจนับและพิจารณาแบบสำรวจที่ใช้งานได้ ปรากฏว่าแบบสำรวจที่ส่งไปจำนวน 340 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 315 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.65 และที่นำมาใช้ในการวิจัยได้มีจำนวน 300 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 88.23

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ตามวิธีการทางสถิติตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนเป็นร้อยละโดยแยกกล่าวเป็นเรื่อง ๆ คือ อายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลแห่งนั้น วุฒิเมื่อเริ่มเข้าปฏิบัติงาน วุฒิสถู่งสูงสุดในปัจจุบัน ตำแหน่งหน้าที่ สถานะสมรส บุคคลในอุปการะ และที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับการวิจัยความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบความพึงพอใจในงาน ระหว่างกลุ่ม

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

$$1. \text{ คำนวณหาค่าเฉลี่ย } \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\text{เมื่อ } \sum fx = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \sum f = \text{จำนวนคะแนนทั้งหมด} \\ (\text{จำนวนคน } \times \text{ จำนวนข้อคำถาม})$$

$$2. \text{ คำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน }^2$$

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

$$\text{เมื่อ } \sum fx^2 = \text{ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกำลังสองกับ} \\ \text{ความถี่ของคะแนนแต่ละชั้น}$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ประคอง กรรมสุข, สถิติศาสตร์ประยุกต์. (พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2513)

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

3. คำนวณคะแนนมาตรฐาน³

$$Z - \text{Score} = \frac{X - \bar{X}}{S.D.}$$

$$T\text{-Score}^4 = 50 + 10 \frac{(X - \bar{X})}{S.D.}$$

4. คำนวณอัตราส่วนวิกฤต⁵

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}}$$

$$\text{เมื่อ } \sqrt{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)} = \sqrt{\frac{(S.D.)^2}{N_1} + \frac{(S.D.)^2}{N_2}}$$

t = อัตราส่วนวิกฤต

\bar{X}_1 = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มแรก

\bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสอง

N_1 = จำนวนคะแนนของกลุ่มแรก

N_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มสอง

$\sqrt{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}$ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ย

เกณฑ์ในการตัดสินความพึงพอใจในงาน

1. สำหรับเกณฑ์การตัดสินข้อความรายชื่อให้พิจารณาคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ความพึงพอใจในงานสูง = ระหว่าง 4.00-5.00

ความพึงพอใจในงานระดับปานกลาง = ระหว่าง 3.00-3.99

³ ประคอง กรรณสูต, เรื่องเดิม หน้า 64.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 75.

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 89.

ความพึงพอใจในงานต่ำ = ระหว่าง 1.00 - 2.99

2. สำหรับเกณฑ์การตัดสินข้อทดสอบย่อย ให้พิจารณาจากระดับคะแนนของ
คะแนนมาตรฐาน (T Score) ว่าอยู่ในระดับใดดังนี้

ความพึงพอใจในงานสูง = 55.00 ขึ้นไป

ความพึงพอใจในงานระดับปานกลาง = ระหว่าง 50.00-54.99

ความพึงพอใจในงานต่ำ = 49.99 ลงมา

ในการพิจารณาความพึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจในงานของพยาบาลนั้นให้พิจารณา
จากระดับความพึงพอใจ กล่าวคือ ถ้าหากมีความพึงพอใจระดับกลางและสูง ก็หมายถึงมีความ
พึงพอใจในงาน ถ้าหากมีความพึงพอใจต่ำ ก็หมายถึงความไม่พึงพอใจในงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย